

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO PROJEKTŲ, TEIKIAMŲ PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „LEADER“ VEIKLOS SRITĮ „VVG BENDRADARBIAVIMO PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS“, ĮGYVENDINIMO 2018 METAIS TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2018 m. vasario 13 d. Nr. 3D-93
Vilnius

Vadovaudamasis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2305 (OL 2017 L 335, p. 31), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/142 (OL 2017 L 350, p. 15), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2393 (OL 2017 L 350, p. 15), 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai „(OL 2014 L 181, p. 31), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2017/723 (OL 2017 L 107, p. 1), 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5), Lietuvos Respublikos partnerystės sutartimi, patvirtinta Europos Komisijos 2014 m. birželio

20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programa, patvirtinta 2015 m. vasario 13 d. Europos Komisijos sprendimu Nr. C(2015)842, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“ ir atsižvelgdamas į Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“,

t v i r t i n u Tarptautinio bendradarbiavimo projektų, teikiamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „LEADER“ veiklos sritį „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“ įgyvendinimo 2018 metais taisykles (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Bronius Markauskas

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro 2018 m. vasario 13 d.
įsakymu Nr. 3D-93

**TARPTAUTINIO BENDRADARBIAVIMO PROJEKTŲ, TEIKIAMŲ PAGAL
LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„LEADER PROGRAMA“ VEIKLOS SRITĮ „VVG BENDRADARBIAVIMO
PROJEKTŲ RENGIMAS IR ĮGYVENDINIMAS“, ĮGYVENDINIMO NUO 2018
METŲ TAISYKLĖS**

Pakeistas priedo pavadinimas:

Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Tarptautinio bendradarbiavimo projektų, teikiamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „LEADER“ veiklos sritį „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“, įgyvendinimo 2018 metais taisyklės (toliau – Taisyklės) parengtos vadovaujantis:

1.1. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2305 (OL 2017 L 335, p. 31);

1.2. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005 (OL 2013 L 347, p. 487), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/142 (OL 2017 L 350, p. 15);

1.3. 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/2393 (OL 2017 L 350, p. 15);

1.4. 2014 m. kovo 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) Nr. 640/2014, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos dėl integruotos administravimo ir kontrolės sistemos ir dėl išmokų neskyrimo arba atšaukimo sąlygų bei administracinių nuobaudų, taikomų tiesioginėms išmokoms, paramai kaimo plėtrai ir kompleksinei paramai (OL 2014 L 181, p. 31), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. vasario 16 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2017/723 (OL 2017 L 107, p. 1);

1.5. 2014 m. liepos 17 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) Nr. 808/2014, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, taikymo taisyklės (OL 2014 L 227, p. 18), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. lapkričio 15 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2016/1997 (OL 2016 L 308, p. 5);

1.6. Lietuvos Respublikos partnerystės sutartimi, patvirtinta Europos Komisijos 2014

m. birželio 20 d. sprendimu Nr. C(2014)4234;

1.7. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa, patvirtinta Europos Komisijos 2015 m. vasario 13 d. sprendimu Nr. C(2015)842 (toliau – KPP);

1.8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. 722 „Dėl valstybės institucijų ir įstaigų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimą, paskyrimo“;

1.9. Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. 3D-507 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos administravimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – KPP administravimo taisyklės).

2. Taisyklės nustato paramos teikimo ir administravimo tvarką pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „LEADER programa“ veiklos sritį „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“ (toliau – veiklos sritis). Taisyklės taikomos pareiškėjams, rengiantiems ir teikiantiems paramos paraiškas teritorinio bendradarbiavimo projektams įgyvendinti, paramos gavėjams, įgyvendinantiems projektus, kuriems skirta parama pagal veiklos sritį, taip pat institucijoms, atliekančioms paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą. Paramos teikimo ir administravimo tvarka, kiek to nereglamentuoja Taisyklės, nustatyta KPP administravimo taisyklėse.

Punkto pakeitimai:

TAR pastaba. 2 punktas taikomas pareiškėjams, teikiantiems paraiškas nuo 2019 m. sausio 1 d. Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

3.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

3.2. **EJRŽF** – Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas.

3.3. **EK** – Europos Komisija.

3.4. **EKPT** – Europos kaimo plėtros tinklas.

3.5. **ES** – Europos Sąjunga.

3.6. **ES BJRS** – Europos Sąjungos Baltijos jūros regiono strategija.

3.7. **ESIF** – Europos struktūriniai ir investavimo fondai.

3.8. **EŽŪFKP** – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

3.9. **JAR** – Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras.

3.10. **KPP** – Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programa.

3.11. **LKT** – Lietuvos kaimo tinklas.

3.12. **Ministerija** – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

3.13. **TERPAS** – Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritorinis paramos administravimo skyrius.

3.14. **VPS** – vietos plėtros strategija.

3.15. **VVG** – vietos veiklos grupė.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

4.1. **Dvisektorė vietos plėtros strategija** (toliau – dvisektorė VPS) – iš EŽŪFKP, EJŽF ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto finansuojama VPS, kurioje nustatomi kaimo vietovių, žvejybos ir akvakultūros regiono plėtros prioritetai, tikslai ir priemonės jiems pasiekti.

4.2. **Dvisektorė vietos veiklos grupė** (toliau – dvisektorė VVG) – VVG, įgyvendinanti dvisektorę VPS.

4.3. **Dvisektorės vietos veiklos grupės teritorija** (toliau – dvisektorės VVG teritorija) – kaimo vietovės, žvejybos ir akvakultūros regionas, kurių bendras gyventojų skaičius yra nuo

10 tūkst. iki 150 tūkst.

4.4. **Inovacija** – VVG bendradarbiavimo projekte numatyta nauja technologija, idėja ar metodas naujiems procesams, technologijoms, techninėms priemonėms, žaliavoms ir produktams kurti arba esamiems tobulinti.

4.5. **Kaimo vietovė** – viensėdis, kaimas, miestelis, miestas ar kita gyvenamoji vietovė, kurios gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. Savivaldybių centrai, nepriklausomai nuo gyventojų skaičiaus, nelaikomi kaimo vietovėmis.

4.6. **Kaimo vietovių vietos plėtros strategija** (toliau – kaimo vietovių VPS) – iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų finansuojama viensektorė VPS, kurioje nustatomi kaimo vietovių plėtros prioritetai, tikslai ir priemonės jiems pasiekti.

4.7. **Kaimo vietovių vietos veiklos grupė** (toliau – kaimo vietovių VVG) – VVG, įgyvendinanti kaimo vietovių VPS.

4.8. **Kaimo vietovių vietos veiklos grupės teritorija** (toliau – kaimo vietovių VVG teritorija) – kaimo vietovės, kurių bendras gyventojų skaičius yra nuo 6 tūkst. iki 150 tūkst.

4.9. **Miesto vietos veiklos grupė** (toliau – miesto VVG) – mieste veikianti VVG, įgyvendinanti miesto VPS.

4.10. **Projekto įgyvendinimo pradžia** – data, kai paramos gavėjas, pradėdamas įgyvendinti projektą, t. y. sudaręs prekių, paslaugų ar darbų pirkimo–pardavimo sutartį ir (arba) atlikęs projekte numatytą investiciją, raštu apie tai informuoja Agentūrą.

4.11. **VVG** – trims sektoriams: pilietinei visuomenei, verslui ir vietos valdžiai, atstovaujantis viešasis juridinis asmuo, savo veikla siekiantis įgyvendinti tam tikros teritorijos plėtros tikslus ir tenkinti tos teritorijos gyventojų bei jų bendruomenių poreikius.

4.12. **VVG bendradarbiavimo projektas** (toliau – projektas) – mažiausiai dviejų VVG parengtas projektas, kuriuo siekiama įgyvendinti VVG VPS tikslus, kurių be projekto partnerių nebūtų įmanoma pasiekti.

4.13. **VVG bendradarbiavimo projekto bendrosios išlaidos** (toliau – projekto bendrosios išlaidos) – atlyginimas architektams, inžinieriams ir konsultantams už konsultacijas, susijusias su aplinkosauginiu ir ekonominiu tvarumu, įskaitant galimybių studijų, verslo planų ir kitų su jais susijusių dokumentų rengimą, kai šios išlaidos susijusios su nekilnojamojo turto gerinimu, naujų įrenginių ir įrangos, įskaitant techniką, pirkimu, taip pat projekto viešinimo išlaidos.

4.14. **VVG bendradarbiavimo projekto kontrolės laikotarpis** (toliau – projekto kontrolės laikotarpis) – laikotarpis nuo paskutinio mokėjimo prašymo ir galutinės projekto įgyvendinimo ataskaitos pateikimo iki paskutinio paramos išmokėjimo ir penkerių metų laikotarpis nuo paskutinio paramos išmokėjimo, per kurį tikrinama, kaip paramos gavėjas laikosi paramos paraiškoje, jungtinės veiklos sutartyje ir (arba) paramos sutartyje nustatytų įsipareigojimų.

4.15. **VVG bendradarbiavimo projekto pareiškėja** (toliau – pareiškėja) – VVG, pateikusi paramos paraišką įgyvendinti VVG bendradarbiavimo projektą, atsakinga už šio projekto veiklų koordinavimą arba už atstovavimą kelioms VVG įgyvendinant tarptautinio bendradarbiavimo projektą, kai jo koordinatorė yra kitos ES valstybės narės VVG.

4.16. **VVG bendradarbiavimo projekto partnerė** (toliau – projekto partnerė) – keliamus reikalavimus atitinkanti VVG, dalyvaujanti projekte ir savo veikla ir finansavimo šaltiniu prisidedanti prie to projekto tikslo įgyvendinimo.

4.17. **VVG tarptautinis bendradarbiavimas** – Lietuvos Respublikos ir kitos ES valstybės narės ar trečiosios šalies teritorijose vietos plėtros strategijas įgyvendinančių VVG bendra veikla, kuria siekiama tam tikro tikslo ir rezultatų, teikiančių naudos visoms projekto partnerėms ir (arba) jų teritorijoms.

4.18. **Žemės ūkio ministerijos informacinė sistema** (toliau – ŽŪMIS) – prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos reguliavimo srities priskirtų institucijų ir įstaigų teikiamų paslaugų informacinė sistema.

4.19. **Žvejybos ir akvakultūros regiono vietos veiklos grupė** (toliau – žuvininkystės

VVG) – žvejybos ir akvakultūros regione veikianti VVG, įgyvendinanti žvejybos ir akvakultūros VPS.

5. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos apibrėžtos KPP, KPP administravimo taisyklėse ir kituose Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktuose.

III SKYRIUS

PRIORITETAI, TIKSLINĖS SRITYS IR HORIZONTALIEJI PRINCIPAI, SĄSAJOS SU ES BJRS

6. Priemonės „LEADER programa“ veiklos sritimi „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“ (kodas 19.3) (toliau – veiklos sritis) prisidedama prie šių ES kaimo plėtros politikos prioritetų ir tikslinių sričių įgyvendinimo:

Punkto pakeitimai:

TAR pastaba. 6 punkto pirma pastraipa taikoma pareiškėjams, teikiantiems paraiškas nuo 2019 m. sausio 1 d. Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

6.1. šeštojo prioriteto „Skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse“ tikslinių sričių:

6.1.1. „Vietos plėtros kaimo vietovėse skatinimas“;

6.1.2. „Veiklos įvairinimas, mažų įmonių kūrimas ir plėtojimas, taip pat darbo vietų kūrimo lengvinimas“;

6.1.3. „Prieigos prie informacinių ir ryšių technologijų (IRT) plėtra, jų naudojimo skatinimas ir kokybės gerinimas kaimo vietovėse“;

6.2. pirmojo prioriteto „Skatinti žinių perteikimą ir inovacijas žemės ūkyje, miškininkystėje ir kaimo vietovėse“ tikslinių sričių:

6.2.1. „Inovacijų skatinimas, bendradarbiavimas ir žinių bazės vystymas kaimo vietovėse“;

6.2.2. „Mokymosi visą gyvenimą ir profesinio mokymo žemės ūkio ir miškininkystės sektoriuose skatinimas“;

6.3. antrojo prioriteto „Visuose regionuose didinti visų žemės ūkio veiklų gyvybingumą ir konkurencingumą, taip pat skatinti inovacines ūkių technologijas ir tvarų miškų valdymą“ tikslinės srities „Palankesnių sąlygų tinkamos kvalifikacijos ūkininkams pradėti veiklą žemės ūkio sektoriuje sudarymas ir ypač kartų lengvinimas“;

6.4. trečiojo prioriteto „Skatinti maisto tiekimo grandinės organizavimą, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą, gyvūnų gerovę ir rizikos valdymą žemės ūkyje“ tikslinės srities „Pirminės produkcijos gamintojų konkurencingumo didinimas geriau juos integruojant į žemės ūkio ir maisto produktų grandinę per kokybės sistemas, žemės ūkio produktų pridėtinę vertę, skatinant vietos rinkas ir trumpas tiekimo grandines, gamintojų grupes ir organizacijas bei tarpšakines organizacijas“;

6.5. ketvirtojo prioriteto „Atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkio ir miškininkyste susijusias ekosistemas“ tikslinės srities „Biologinės įvairovės atkūrimas, išsaugojimas ir didinimas, įskaitant „Natura 2000“ vietoves, teritorijas, kuriose esama gamtinių ir kitokių specifinių kliūčių, ūkininkauti skirtas gamtiniu požiūriu didelės vertės teritorijas, bei Europos kraštovaizdžius“;

6.6. penktojo prioriteto „Skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos, žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose“ tikslinės srities „Atsinaujinančiųjų energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo ir naudojimo bioekonomikos tikslais palengvinimas“.

7. Veiklos sritimi prisidedama prie ES kompleksinių tikslų įgyvendinimo:

7.1. inovacijų kūrimo, diegimo ir sklaidos;

7.2. aplinkos išsaugojimo ir tvarios plėtros;

7.3. klimato kaitos švelninimo.

8. Veiklos sritimi prisidedama prie šių ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų

įgyvendinimo:

8.1. partnerystės principo, t. y. VVG skatinamos bendradarbiauti, jų veikla grindžiama partneryste tarp 3 sektorių – pilietinės visuomenės, verslo ir vietos valdžios;

8.2. vyrų ir moterų lygių galimybių skatinimo ir nediskriminavimo, t. y. VVG skatinamos įgyvendinti bendradarbiavimo projektus, įgyvendinančius šį principą;

Papunkčio pakeitimai:

TAR pastaba. 8.2 papunktis taikomas pareiškėjams, teikiantiems paraiškas nuo 2019 m. sausio 1 d. Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

8.3. darnaus vystymosi principo, t. y. VVG skatinamos įgyvendinti projektus, kuriais siekiama išlaikyti, saugoti ir gerinti aplinkos kokybę;

8.4. jaunimo, t. y. VVG skatinamos įgyvendinti bendradarbiavimo projektus, skirtus jaunimo ir jaunų žmonių problemoms spręsti.

9. Veiklos sritis susijusi su ES BJRS politine sritimi „Bioekonomika – žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė“. Veiklos sritimi tiesiogiai prisidedama prie ES BJRS tikslo „Sujungti regioną“ įgyvendinimo, taip pat ji turi teigiamos įtakos tikslų „Apsaugoti jūrą“ ir „Kelti regiono gerovę“ siekimui (nuoroda į ES BRS dokumentus: <http://www.urm.lt/bjrs/lt/apie-strategija/dokumentai>).

IV SKYRIUS REMIAMA VEIKLA

10. Pagal Taisyklės remiamas tarptautinio bendradarbiavimo projektų įgyvendinimas. Projektai remiami 2 etapais:

10.1. parama teikiama tarptautinio bendradarbiavimo projekto įgyvendinimui pasirengti, t. y. teikiama techninė parama. Šis etapas neprivalomas;

10.2. tarptautinio bendradarbiavimo projektui įgyvendinti.

11. Pagal Taisyklės neremiami:

11.1. paprasti apsikeitimai patirtimi, VVG tinklaveika (pvz., VVG susitikimai, vizitai, konferencijos ir kt., kuriuose pristatoma bendradarbiaujančiųjų VVG patirtis, kuri nėra susijusi su bendradarbiavimo projektu, ir vykdoma veikla neturi įtakos bendradarbiavimo projekto rezultatams);

10.2. analogiški, pareiškėjo anksčiau įgyvendinti bendradarbiavimo projektai, finansuoti Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonės „Teritorinis ir tarptautinis bendradarbiavimas“ lėšomis ir KPP priemonės „LEADER programa“ veiklos srities „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“ lėšomis;

Papunkčio pakeitimai:

TAR pastaba. 10.2 papunktis taikomas pareiškėjams, teikiantiems paraiškas nuo 2019 m. sausio 1 d. Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

11.3. projektai, susiję su ekonominės veiklos vykdymu;

11.4. projektai, neatitinkantys VVG tarptautinio bendradarbiavimo sąvokos, įtvirtintos Taisyklių 4.17 papunktyje.

11.5. projektai, susiję su:

11.5.1. alkoholinių gėrimų ir tabako gaminių propagavimu;

11.5.2. ginklais ir šaudmenimis;

11.5.3. azartinių lošimų ir lažybų organizavimu;

11.5.4. finansiniu tarpininkavimu, pagalbine finansinio tarpininkavimo veikla;

11.5.5. draudimo ir pensijų kaupimo operacijomis;

11.5.6. nekilnojamojo turto operacijomis;

11.5.7. teisinės ir konsultavimo veiklos organizavimu;

11.5.8. medžiokle, gaudymu spąstais, medžioklės patirties sklaida ir su tuo susijusia veikla;

11.5.9. už paramos lėšas įgyto ir (arba) sutvarkyto kito turto nuoma.

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

V SKYRIUS GALIMI PAREIŠKĖJAI IR PROJEKTO PARTNERIAI

12. Paramos gali kreiptis:

12.1. kaimo vietovių VVG;

12.2. dvisektorė VVG.

13. Galimi projekto partneriai:

13.1. kaimo vietovių VVG;

13.2. dvisektorė VVG;

13.3. miesto VVG;

13.4. žuvininkystės VVG;

13.5. kitas viešasis juridinis asmuo – viešojo ir privataus sektoriaus partnerių grupė, įgyvendinanti VPS ir veikianti kaimo vietovių teritorijoje.

14. Projekto partnerių skaičius neribojamas.

VI SKYRIUS PARAMOS DYDIS IR INTENSYVUMAS

15. Paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas.

16. Didžiausia paramos suma vienam projektui:

16.1. techninei paramai – negali viršyti 3 000 Eur. Finansuojama iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų;

16.2. VVG tarptautinio bendradarbiavimo projektui įgyvendinti – negali viršyti 100 000 Eur. Finansuojama iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti išlaidų.

17. Techninė parama pagal veiklos sritį tam pačiam tarptautinio VVG bendradarbiavimo projektui inicijuoti ir tai pačiai VVG (pareiškėjai) skiriama vieną kartą per KPP įgyvendinimo laikotarpį.

18. Jei pareiškėjas ar projekto partneris, nurodytas šių Taisyklių 13.1 arba 13.2 papunkčiuose ir veikiantis Lietuvos Respublikos teritorijoje, teikiamam projektui naudojosi technine parama, jis paramos tarptautiniam bendradarbiavimo projektui įgyvendinti gali kreiptis tik tuomet, kai galutinai atsiskaito su Agentūra už šios paramos panaudojimą, t. y. pateikia galutinį mokėjimo prašymą.

VII SKYRIUS TINKAMUMO GAUTI PARAMĄ SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI

19. Pareiškėjai laikomi tinkamais gauti paramą, jei atitinka Taisyklių 20–22 punktuose išvardytas tinkamumo sąlygas ir reikalavimus.

20. Bendrosios tinkamumo sąlygos ir reikalavimai:

20.1. paramos paraišką teikia subjektas, Taisyklių 12 punkte įvardytas galimu pareiškėju;

20.2. projekto partneris yra subjektas, Taisyklių 13 punkte įvardytas galimu projekto partneriu;

20.3. projektas prisideda prie bent vieno Taisyklių III skyriuje nurodytų ES kaimo plėtros politikos prioritetų ir tikslinės srities įgyvendinimo;

20.4. projekto veikla ir išlaidos yra susijusios su remiama veikla, nurodyta Taisyklių IV skyriuje;

20.5. pareiškėjas ir projekto partneris įgyvendina atsakingos institucijos patvirtintas VPS;

20.6. pareiškėjas vienu metu gali įgyvendinti vieną teritorinio bendradarbiavimo ir vieną tarptautinio bendradarbiavimo projektą, taip pat techninės paramos projektą, kuriuo planuojama parengti kitą tarptautinio bendradarbiavimo projektą. Partnerio dalyvavimas projektuose neribojamas. Projektas laikomas pabaigtu, kai yra pateiktas galutinis mokėjimo prašymas ir galutinė projekto įgyvendinimo ataskaita;

Papunkčio pakeitimai:

TAR pastaba. 20.6 papunktis taikomas pareiškėjams, teikiantiems paraiškas nuo 2019 m. sausio 1 d. Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

20.7. pareiškėjas užtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų ES fondų ir kitų viešųjų lėšų;

20.8. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus (tikrinama vadovaujantis JAR kaupiamais duomenimis);

20.9. pareiškėjas neturi įsiskolinimų Agentūrai, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybiniam socialinio draudimo fondui prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, išskyrus atvejus, kai mokesčių, delpinigių, baudų mokėjimas atidėtas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka arba dėl šių mokesčių, delpinigių, baudų vyksta mokestinis ginčas (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu).

21. Specialiosios tinkamumo sąlygos ir reikalavimai, susiję su techninės paramos teikimu:

21.1. techninė parama teikiama su sąlyga, kad pareiškėjas gali įrodyti, jog ketina įgyvendinti konkretų projektą, inicijuojamas projektas atitinka pareiškėjo VPS (vertinama pagal paramos paraiškoje pateiktus duomenis ir informaciją);

21.2. pareiškėjas kartu su paramos paraiška gauti techninę paramą tarptautinio bendradarbiavimo projektui inicijuoti pateikia su potencialiu projekto partneriu (-iais) pasirašytą ketinimo bendradarbiauti protokolą;

21.3. bent vienas projekto partneris yra subjektas, veikiantis ES valstybėje narėje (ne Lietuvos Respublikos teritorijoje) arba trečiosios šalies kaimo teritorijoje.

22. Specialiosios tinkamumo sąlygos, susijusios su VVG tarptautinio bendradarbiavimo projektu:

22.1. projektas įgyvendinamas su projekto partneriu (-iais);

22.2. bent vienas projekto partneris yra subjektas, veikiantis ES valstybėje narėje (ne Lietuvos Respublikos teritorijoje) arba trečiosios šalies kaimo teritorijoje;

22.3. projektui paskirtas koordinatorius;

22.4. projektas prisideda bent prie vieno ES kompleksinio tikslo ir bent vieno ES ir nacionalinių horizontaliųjų principų įgyvendinimo, nurodytų Taisyklių III skyriuje;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

22.5. su paramos paraiška pateikta kartu su visais projekto partneriais pasirašyta rašytinė jungtinės veiklos sutartis. Ši sutartis turi galioti ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Jungtinės veiklos sutarties forma turi būti sudaryta vadovaujantis Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatomis ir Taisyklėmis. Pavyzdinė jungtinės veiklos sutarties forma pateikiama Taisyklių 1 priede;

22.6. projekte (paramos paraiškoje) numatytos veiklos ir išlaidos atitinka projekto apraše, kuris yra neatsiejama jungtinės veiklos sutarties dalis, numatytas veiklas ir išlaidas. Pavyzdinė VVG bendradarbiavimo projekto gauti paramą pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „LEADER“ veiklos sritį „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“ aprašo (toliau – projekto aprašas) forma pateikta Taisyklių 1 priede;

22.7. projekte vykdoma bendra veikla. Bendra veikla atitinka šiuos kriterijus:

22.7.1. projekte pagrįstas projekto partnerių būtinumas, t. y. pagrįsta, jog projekto tikslo nebūtų galima pasiekti be projekto partnerių bendradarbiavimo. Taip pat pagrįsta, kodėl projekto partneriu pasirinktas tam tikras subjektas;

22.7.2. projekto partneris veikla ir paramos lėšomis (EJRŽF, ESF, EŽŪFKP, kt. fondų) arba veikla ir kitu finansiniu šaltiniu, pinigėmis lėšomis prisideda prie projekto įgyvendinimo. Prisidėjimas veikla ir finansavimo šaltiniu yra pakankamas ir pamatuojamas, įrodantis partnerio būtinumą projekte ir projekto tikslui pasiekti. Kai projekto partneris yra Taisyklių 13.1 arba 13.2 papunkčiuose nurodytas subjektas, kuris siekia ES kaimo plėtros politikos prioritetų ir tikslinių sričių, nurodytų Taisyklių III skyriuje įgyvendinimo ir veikia Lietuvos Respublikos teritorijoje, jam prie projekto įgyvendinimo pakanka prisidėti tik veikla;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

22.7.3. projekte pateikta informacija apie tai, jog projekto partneris kreipėsi paramos ir pateikė paramos paraišką savo institucijai, atsakingai už bendradarbiavimo projektų atranką (taikoma, kai bendradarbiavimo projektų atranka vykdoma per atsakingas institucijas, t. y., kai sprendimą dėl projekto įgyvendinimo priima ne pati VVG. Jei sprendimą priima VVG, pateikiamas VVG valdymo organo sprendimas (pvz., protokolo išrašas). Jeigu projekto partneris iš trečiosios šalies (ne ES valstybės narės), gali būti pateikiamas kitas rašytinis dokumentas, pvz.: susirinkimo protokolo išrašas, vadovo pasirašytas raštas ir pan.);

Papunkčio pakeitimai:

TAR pastaba. 22.7.3 papunktis taikomas pareiškėjams, teikiantiems paraiškas nuo 2019 m. sausio 1 d.

Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

22.7.4. projektas atitinka visų projekte dalyvaujančiųjų (pareiškėjo ir projekto partnerio) VPS (prioritetus, tikslus ir (arba) priemonių tematikas);

22.7.5. projekte nurodyta, kokio visų bendradarbiaujančių pareiškėjo ir projekto partnerių VPS (jų priemonių) bendro tikslo įgyvendinimo siekiama ir kaip jis bus įgyvendintas, kokie projekto uždaviniai. Projekto tikslas ir laukiami rezultatai yra pasiekiami, konkretūs, pamatuojami ir patikrinami;

22.7.6. projekte numatytos veiklos yra būtinos projekto tikslui pasiekti;

22.7.7. projekte vykdomos veiklos rezultatai turi kurti pridėtinę vertę (pvz., projekto įgyvendinimo metu bus sukurtas bendras reikalingas produktas ar paslauga) visoms bendradarbiaujančioms šalims (pareiškėjui ir projekto partneriui), t. y. projekto rezultatai negali būti naudingi tik vienai iš bendradarbiaujančiųjų šalių;

22.7.8. projekte numatytos veiklos turi būti įgyvendinamos visų bendradarbiaujančiųjų projekto partnerių teritorijose ir (arba) teikti jų teritorijoms naudą. Trečiosios šalies (ne ES valstybės narės) atveju projekto veikla gali būti vykdoma tik kaimo teritorijoje ir tik tais atvejais, kai ši veikla yra susijusi su projekto koordinavimu, informavimu apie projektą (pvz.: tikslų ir veiklų ar rezultatų pristatymu, gyventojų aktyvinimu įsitraukti į projekto veiklas ir pan.) ir šios veiklos naudą galima pagrįsti pareiškėjui ir (arba) Lietuvos Respublikos teritorijoje veikiančiam projekto partneriui, nurodytam Taisyklių 13.1 ir (arba) 13.2 papunkčiuose;

Papunkčio pakeitimai:

TAR pastaba. 22.7.8 papunktis taikomas pareiškėjams, teikiantiems paraiškas nuo 2019 m. sausio 1 d.

Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

22.8. kai projekto partneris yra iš Baltijos jūros regiono šalies (Estijos, Danijos, Latvijos, Lenkijos, Suomijos, Švedijos, Vokietijos), kurioje įgyvendinama ES BJRS, paramos paraiškoje pagrįsta, kaip projektas prisideda prie ES BJRS tikslų, nurodytų Taisyklių 9 punkte, įgyvendinimo;

22.9. projekto partneris iš trečiosios šalies negali būti atsakingas už projekto koordinavimą (t. y. jis gali būti tik projekto partneriu);

22.10. kai projekte numatytos investicijos, įskaitant investicijas į nekilnojamąjį turtą, ir šias investicijas siekiama finansuoti iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų:

22.10.1. projekto investicijos atitinka darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 „Dėl techninio reglamento „Mašinų sauga“ patvirtinimo“, ir Elektrotechnikos gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2016 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 4-314 „Dėl Elektrotechnikos gaminių saugos techninio reglamento patvirtinimo“ (kartu su paramos paraiška pateikiamuose komerciniuose pasiūlymuose, skirtuose mašinų ir elektrotechnikos gaminių kainoms pagrįsti, turi būti tiekėjo patvirtinimas, kad parduodama prekė atitinka ES saugos reikalavimus, t. y. turi ženklą CE);

22.10.2. pareiškėjo ar projekto partnerio, nurodyto Taisyklių 13.1–13.2 papunkčiuose, nekilnojamojo turto registracijos vieta turi būti Lietuvos Respublikos teritorijoje;

22.10.3. žemė, statiniai ir (arba) patalpos, kurie bus tiesiogiai naudojami projekte numatytoms veikloms vykdyti, paramos paraiškos pateikimo dieną nuosavybės, nuomos ar kito teisėto naudojimosi pagrindais priklauso pareiškėjui ar projekto partneriui, nurodytam Taisyklių 12.1 arba 12.2 papunkčiuose. Jei nekilnojamasis turtas priklauso valstybei ar savivaldybei, pareiškėjui ar projekto partneriui, nurodytam Taisyklių 12.1 arba 12.2 papunkčiuose, turi būti suteikta teisė jį valdyti, naudoti ir disponuoti pagal nuomos, panaudos, patikėjimo sutartis arba kitus teisėtą valdymą, naudojimą ar disponavimą nekilnojamuoju turtu įrodančius dokumentus, kuriuose, be kita ko, nurodytas leidimas atlikti projekte numatytas ir Taisyklių 22.10.4 papunktyje įvardytas investicijas. Teisėto nekilnojamojo turto valdymo, naudojimo ir disponavimo sutartis turi būti įregistruota VĮ Registrų centre ir galioti ne trumpiau kaip iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos. Atitiktis šiai tinkamumo sąlygai (išskyrus projekto įgyvendinimo vietą) gali būti tikslinama iki paramos paraiškos vertinimo pabaigos;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

22.10.4. jei projekte numatytas esamų pastatų rekonstravimas arba kapitalinis remontas ir inžinerinių statinių, susijusių su viešosios poilsio, laisvalaikio, rekreacinės infrastruktūros sukūrimu ir (arba) atnaujinimu (pvz., susisiekimo komunikacijos arba inžineriniai tinklai: pėsčiųjų ar dviračių takų, poilsio aikštelių įrengimas) bei naujų inžinerinių statinių statyba ir pagal teisės aktų reikalavimus šiems darbams vykdyti yra privalomas statybą leidžiantis dokumentas, jis turi būti išduotas iki paramos paraiškos pateikimo dienos arba ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo dienos (tikrinama vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinės sistemos „Infostatyba“ kaupiamais duomenimis). Kartu su paramos paraiška pateikiamas statinio projektas (pateikiamos statinio techninio projekto bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, konstrukcijų, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ar supaprastintas projektas, skaičiuojamosios kainos dalies ekspertizės aktas, parengtas įstaigos, turinčios teisę užsiimti šia veikla. Jei pirmiau nurodyti dokumentai su paramos paraiška nepateikiami, jie turi būti pateikti kartu su pirmuoju mokėjimo prašymu. Pirmiau nurodytų dokumentų nepateikus su paramos paraiška, su paramos paraiška turi būti pateikti projektiniai pasiūlymai (aiškinamasis raštas, sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, vaizdinė informacija) su statybos vertės skaičiavimais. Kai pagal teisės aktų reikalavimus statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, su paramos paraiška turi būti pateikti kiti bendrieji projektiniai dokumentai (aiškinamasis raštas, sklypo planas su pažymėtais esamais ir projektuojamais statiniais, statybos vertės skaičiavimai). Jei projekte numatyti statybos darbai, bet paramos jiems neprašoma, šie dokumentai neteikiami;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

22.11. jei projekte numatoma vykdyti veiklą, susijusią su inovacijomis, turi būti pagrįstas šios veiklos inovatyvumas. Inovatyvumas vertinamas vadovaujantis Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos investicinių priemonių projektų inovatyvumo vertinimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. 3D-918 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos investicinių priemonių projektų inovatyvumo vertinimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Inovatyvumo vertinimo metodika). Projektas pripažįstamas inovatyviu, kai jis atitinka bent vieną inovatyvumo vertinimo kriterijaus subkriterijų, nurodytą Inovatyvumo vertinimo metodikoje.

23. Projekto kontrolės laikotarpis taikomas, kai projekte numatyta veikla yra susijusi su investicijomis į nekilnojamąjį turtą ir (arba) įsigyjamas ilgalaikis turtas, ir šios investicijos finansuojamos iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.

24. Parama neteikiama, kai pareiškėjas ir (arba) projekto partneris, nurodytas Taisyklių 13.1 arba 13.2 papunkčiuose, veikiantis Lietuvos Respublikos teritorijoje:

24.1. paramos paraiškoje, pridedamuose ar pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikė melagingą informaciją. Tokiu atveju pareiškėjui ir (arba) projekto partneriui taikomas apribojimas gauti paramą pagal veiklos sritį tais kalendoriniais metais, kuriais nustatyta, kad pareiškėjas ir (arba) projekto partneris pateikė melagingą informaciją, ir kitais kalendoriniais metais;

24.2. patiria finansinių sunkumų, t. y. jam iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas;

24.3. *Neteko galios nuo 2018-04-13*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

24.4. vienus metus nuo sprendimo priėmimo dienos, kai sprendimas priimtas dėl pareiškėjo ir (arba) projekto partnerio, ketinusio ir (arba) gavusio paramą iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP), Europos žuvininkystės fondo, Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondo (EJRŽF) paramos teikimo ar sutarties sąlygų pažeidimo, apie kurį buvo pranešta Europos Komisijai.

VIII SKYRIUS ĮSIPAREIGOJIMAI

25. Pareiškėjas ir paramos gavėjas įsipareigoja:

25.1. įgyvendinti projektą:

25.1.1. per laikotarpį, kuris neviršija 12 mėnesių nuo sprendimo skirti paramą priėmimo dienos, kai kreipiamasi techninės paramos;

25.1.2. per laikotarpį, kuris neviršija 24 mėnesių nuo paramos sutarties pasirašymo dienos, ir ne vėliau kaip iki VPS, kurias įgyvendina pareiškėjas ir projekto partneris, nurodytas Taisyklių 13.1 ir 13.2 papunkčiuose, veikiantis Lietuvos Respublikos teritorijoje, įgyvendinimo pabaigos. Agentūra, įvertinusi paramos gavėjo prašymą, projekto įgyvendinimo terminą gali pratęsti šiais atvejais (turi būti tenkinamos abi sąlygos):

25.1.2.1. kai projektas negali būti įgyvendintas laiku dėl ne nuo pareiškėjo priklausančių aplinkybių;

25.1.2.2. kai šis terminas yra ne vėlesnis už VPS, kurias įgyvendina pareiškėjas ir (arba) projekto partneris, nurodytas Taisyklių 13.1 ir 13.2 papunkčiuose, veikiantis Lietuvos Respublikos teritorijoje, įgyvendinimo pabaigos terminą;

25.1.3. pradėti įgyvendinti projektą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo paramos sutarties pasirašymo dienos arba sprendimo skirti paramą dienos (techninės paramos atveju) ir apie tai raštu informuoti Agentūrą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

25.2. projekto įgyvendinimo metu ir projekto kontrolės laikotarpiu (kai šis laikotarpis taikomas) užtikrinti atitiktį atrankos kriterijams, už kuriuos projektui suteikiami balai;

25.3. atstovauti visiems projekto partneriams projekto įgyvendinimo klausimais, vykdyti reguliarią projekto įgyvendinimo stebėseną, koordinavimą tam, kad būtų užtikrintas tinkamas projekto įgyvendinimas, kaip numatyta paramos paraiškoje, jungtinės veiklos sutartyje, projekto įgyvendinimo ir jo kontrolės laikotarpiu. Taip pat parengti bendrą įgyvendinto projekto ataskaitą po projekto įgyvendinimo (šio papunkčio nuostatos taikomos, kai pareiškėjas yra projekto koordinatorius);

25.4. viešinti paramą pagal Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. 3D-925 „Dėl Suteiktos paramos pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programą viešinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Viešinimo taisyklės) (taikoma projekto veikloms, finansuojamoms iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų). Taip pat viešinti finansuotą projektą, vykdyti jo rezultatų sklaidą taip, kaip numatyta projekto apraše (rekomenduojama finansuotą projektą viešinti bent pareiškėjo bei projekto partnerių interneto svetainėse (jei tokias turi);

25.5. ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pranešti Agentūrai apie bet kurių duomenų, nurodytų pateiktoje ir užregistruotoje paramos paraiškoje ir (arba) paramos sutartyje, pasikeitimus;

25.6. sudaryti sąlygas institucijų, atliekančių paramos paraiškų vertinimą, atranką ir projektų įgyvendinimo priežiūrą, KPP įgyvendinimo priežiūrą, atstovams ar jų įgaliotiems asmenims patikrinti paramos paraiškoje ir prie jos pridedamuose dokumentuose pateiktus duomenis ir atlikti patikrą projekto įgyvendinimo vietoje, gauti papildomos informacijos apie projektą nuo paramos paraiškos pateikimo dienos, taip pat audituoti, kontroliuoti, tikrinti, kaip yra laikomasi tinkamumo gauti paramą sąlygų ir reikalavimų, kaip yra vykdomas projektas ir veikla, kuriai buvo skirta parama, po sprendimo skirti paramą priėmimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos;

25.7. teikti Agentūrai visą informaciją ir duomenis, reikalingus statistikos tikslams, KPP įgyvendinimo stebėsenai, viešinimui bei reikalingiems vertinimams atlikti;

25.8. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto įgyvendinimo pabaigos arba projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (kai šis laikotarpis taikomas) tvarkyti buhalterinę apskaitą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus reikalavimus;

25.9. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto įgyvendinimo pabaigos arba projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (kai toks laikotarpis taikomas) užtikrinti, kad su projektu susijusių buhalterinių operacijų įrašai būtų atskiriami nuo kitų, įprastinių paramos gavėjo operacijų;

25.10. nepakeisti remiamos veiklos pobūdžio, tikslų ar įgyvendinimo sąlygų, kai tokie veiksmai pakenkia pradiniam projekto tikslams. Jeigu planuojama daryti kokius nors šiame Taisyklių papunktyje nurodytus pakeitimus, iki jų pradžios apie tai turi būti informuotas projekto partneris, Agentūra. Galutinį sprendimą dėl planuojamų projekto pakeitimų neigiamos įtakos pradiniam projekto tikslams buvimo arba nebuvimo priima Agentūra. Jeigu projekto įgyvendinimo metu dėl projekto partnerio neveikimo arba netinkamo veikimo pareiškėjui tampa neįmanoma įgyvendinti projekto arba laikytis prisiimtų įsipareigojimų projekto kontrolės laikotarpiu, pareiškėjas turi nedelsdamas (per 5 (penkis) darbo dienas nuo tos dienos, kai sužinojo arba turėjo sužinoti apie tokius projekto partnerio veiksmus arba neveikimą) imtis aktyvių veiksmų, kad projekto partnerio neveikimo arba netinkamo veikimo pasekmės būtų ištaisytos. Pasekmėms, susijusioms su projekto partnerio neveikimu arba netinkamu veikimu, ištaisyti suteikiamas 1 (vienas) mėnuo. Patvirtinto projekto partnerio keitimas nauju galimas tik išimtiniais atvejais, kai tam pritaria Agentūra. Agentūros pritarimas galimas tik tuomet, kai ji įsitikina, jog naujasis projekto partneris atitinka tinkamumo gauti paramą sąlygas ir atrankos kriterijus, kurie buvo taikyti ankstesniajam projekto partneriui, ir

pakeitus jį projektas bus iki galo įgyvendintas, ir bus galima projekto kontrolė projekto kontrolės laikotarpiu;

25.11. *Neteko galios nuo 2018-04-13*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

25.12. jei pareiškėjas projekte numato vykdyti renginius Lietuvos Respublikos teritorijoje (pvz.: mokymus, konferencijas, mugės ir pan.), likus ne mažiau kaip 10 (dešimčiai) darbo dienų iki planuojamo renginio pradžios, apie juos turi būti raštu informuota Agentūra. Informaciniame rašte turi būti pateikta bent ši informacija: planuojamo renginio tema, data, vieta, trukmė valandomis, tikslinė grupė, renginyje planuojančių dalyvauti asmenų skaičius, mokymus teiksiantis mokymų paslaugų teikėjas (kai taikoma), lektorių vardai, pavardės, pareigos (kai taikoma). Šis raštas turi būti siunčiamas el. paštu, adresu leaderbendradarbiavimas@nma.lt;

25.13. projekto kontrolės laikotarpiu teikti (siunčiant nuskenuotus dokumentus per ŽŪMIS) užbaigto projekto metines įgyvendinimo ataskaitas pagal KPP administravimo taisyklių nuostatas (kai projektui taikomas kontrolės laikotarpis);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

25.14. apdrausti ilgalaikį turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, nuo turto priėmimo–perdavimo akto pasirašymo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos (didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų projekto įgyvendinimo laikotarpiu, o įgyvendinus projektą – likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas). Reikalavimas apdrausti turtą netaikomas, jei pareiškėjas įrodo, kad apdrausti paramos lėšomis įgytą ar sukurtą turtą nėra galimybių, ir kartu su mokėjimo prašymu pateikia bent tris šiam faktui patvirtinti skirtingų draudimo įmonių atsisakymo suteikti draudimo paslaugas raštus. Įvykus draudžiamajam įvykiui pareiškėjas ar paramos gavėjas įsipareigoja kuo greičiau, ne vėliau kaip per 10 darbo dienų, apie tai pranešti Agentūrai. Įvykus draudžiamajam įvykiui, paramos gavėjas įsipareigoja projekto įgyvendinimo laikotarpiu – atkurti turtą didžiausia turto atkuriamąja verte, o projekto kontrolės laikotarpiu – atkurti turtą ne mažesne negu likutine verte, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

25.15. nuo paramos paraiškos pateikimo dienos iki projekto kontrolės laikotarpio pabaigos nenutraukti ar neperkelti veiklos už projekto įgyvendinimo teritorijos ribų, nepakeisti infrastruktūros objekto ar jo dalies nuosavybės teisių, neparduoti ir kitaip neperleisti kitam asmeniui už paramos lėšas įgyto turto, nepakeisti remiamos veiklos pobūdžio, tikslų, projekto įgyvendinimo sąlygų;

25.16. pateikti detalų atliktų darbų aktą (su kiekvienu mokėjimo prašymu, kuriame deklaruojamos statybos išlaidos);

25.17. užbaigus statybos darbus, ne vėliau kaip iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos statybos užbaigimo dokumentai, teisės aktų nustatyta tvarka, turi būti pateikti IS „Infostatyba“. Jei statybos užbaigimo dokumentų IS „Infostatyba“ pateikti neprivaloma – statybos užbaigimo dokumentai turi būti pateikti Agentūrai ne vėliau kaip su paskutiniu mokėjimo prašymu;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

25.18. iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo dienos parengti naudoti įrangą ir vėliausiai su paskutiniu mokėjimo prašymu pateikti įrangos įrengimo ir (arba) sumontavimo

darbų užbaigimo aktus ar kitus lygiaverčius dokumentus, kuriuose patvirtinama, kad už paramos lėšas įsigyta įranga tinkamai sumontuota ir veikia;

25.19. užtikrinti, kad visos įgytos investicijos atitiks darbo saugos reikalavimus (įsigytos mašinos ir elektrotechnikos gaminiai turi atitikti ES saugos reikalavimus, t. y. turėti ženklą „CE“);

25.20. kai pareiškėjas kreipiasi techninės paramos:

25.20.1. jis arba jo partneris, nurodytas šių Taisyklių 13.1 arba 13.2 papunkčiuose, veikiantis Lietuvos Respublikos teritorijoje, turi įsipareigoti kreiptis paramos tarptautinio bendradarbiavimo projektui įgyvendinti (projektui, kuriam inicijuoti buvo gauta techninė parama). Jei po techninės paramos gavimo pareiškėjas ar jo partneris, nurodytas Taisyklių 13.1 arba 13.2 papunkčiuose, veikiantis Lietuvos Respublikos teritorijoje, nepateikia paramos paraiškos gauti paramą tarptautinio bendradarbiavimo projektui įgyvendinti, techninė parama turi būti sugrąžinta. Išimtis gali būti taikoma tais atvejais, kai pareiškėjas negali pateikti paramos paraiškos tarptautinio bendradarbiavimo projektui įgyvendinti dėl projekto partnerio neveikimo arba netinkamo veikimo ir kai apie tai raštu pateikia paaiškinimą Agentūrai, kuri priima galutinį sprendimą dėl paramos susigrąžinimo;

25.20.2. pareiškėjui netaikomi Taisyklių 25.3, 25.12–25.19 papunkčiuose nurodyti įsipareigojimai.

26. Projekto partneris, nurodytas Taisyklių 13 punkte, įsipareigoja laikytis Taisyklių 25.6 papunktyje nurodytų įsipareigojimų.

IX SKYRIUS

TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS

27. Pagal Taisyklės finansuojamos tik tos išlaidos, kurias patyrė Taisyklių 12.1 arba 12.2 papunkčiuose nurodytas pareiškėjas (paramos gavėjas).

28. Projekte turi būti numatytos išlaidos, kurios susijusios su projekto įgyvendinimu ir numatyta vykdyti veikla. Perkamos prekės turi būti naujos, nenaudotos, atitinkančios Lietuvos Respublikos ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus. Paramos lėšomis finansuojamos tik tinkamos finansuoti ir projektui įgyvendinti būtinos išlaidos, ne didesnės, nei numatytas Taisyklių VI skyriuje paramos dydis.

29. Projekte numatytos prekės, paslaugos ir darbai turi būti įsigyti pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą. Pareiškėjas / paramos gavėjas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatytais atvejais, sąlygomis ir tvarka viešuosius pirkimus atlieka elektroniniu būdu, naudodamasis CVP IS (interneto tinklalapis www.eviesiejiirkimai.lt) arba centrinės perkančiosios organizacijos CPO (interneto tinklalapis www.cpo.lt) elektroninėmis priemonėmis. Jeigu pirkimas atliktas CVP IS priemonėmis, pareiškėjas / paramos gavėjas Agentūrai turi sudaryti galimybę CVP IS prisijungti prie pirkimo informacijos stebėtojo teisėmis. Tais atvejais, kai projekto išlaidos yra dalijamos tarp partnerių, o pirkimą organizuoja vienas partneris ar koordinatorius (užsienio VVG ar organizacija), pirkimai turi būti atlikti laikantis tos valstybės teisės aktų, o išlaidoms kompensuoti VVG turi pateikti jai (ar joms bendrai, jeigu partnerės kelios Lietuvos VVG) išrašytą sąskaitą tai išlaidų daliai, kurią pagal jungtinės veiklos sutartį ji (jos) įsipareigojo sumokėti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

Nr. [3D-15](#), 2019-01-14, paskelbta TAR 2019-01-15, i. k. 2019-00531

30. Jei iki paramos paraiškos pateikimo prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai neatlikti, kiekviena iš tinkamų finansuoti išlaidų suma turi būti pagrįsta (pasirenkamas vienas iš būdų):

30.1. turi būti pateikiami ne mažiau kaip trys komerciniai pasiūlymai su lygiaverčiais (gali skirtis ne daugiau kaip 10 procentų, lyginant su mažiausios kainos pasiūlyme nurodytais parametrais) išlaidų pagrindines technines savybes apibūdinančiais techniniais parametrais,

kuriais pagrindžiama visa prašoma paramos suma, o tinkama finansuoti išlaidų suma nustatoma pagal mažiausią pasiūlytą kainą, neviršijančią vidutinių rinkos kainų. Jei komercinis pasiūlymas pateiktas daugiau nei dėl vienos investicijos, turi būti pasirenkama kiekvienos investicijos mažiausia kaina, neatsižvelgiant į bendrą visų komerciniame pasiūlyme nurodytų investicijų kainą. Bent 1 (vienas) rinkos kainą įrodantis dokumentas (komercinis pasiūlymas arba kompiuterio ekrano nuotrauka) turi būti pateiktas iš prekių ar paslaugų teikėjo, kurio buveinės registracijos vieta yra ne pareiškėjo ir projekto partnerio teritorijoje. Mažiausią kainą nurodančio komercinio pasiūlymo konkretūs pagrindinės techninės savybės apibūdinantys techniniai parametrai bus įrašomi į paramos sutartį. Tuo atveju, kai pareiškėjo kartu su paramos paraiška pateiktuose komerciniuose pasiūlymuose nurodyta prekės, paslaugos, darbų kaina yra 10 proc. didesnė nei analogiškos rinkoje egzistuojančios prekės, paslaugos ar darbų kainos, atliekami Administravimo taisyklių 69 punkte nurodyti veiksmai. Tinkamos finansuoti išlaidos turi būti aiškiai išvardytos pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikiamos kaip bendra suma;

30.2. *Neteko galios nuo 2018-04-13*

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

30.3. vadovaujantis nepriklausomų ekspertų atliktuose, viešai ESIF administruojančių institucijų interneto svetainėse skelbiamuose prekių ir (arba) paslaugų kainų rinkos tyrimuose nustatytais įkainiais, kurie taikomi tokioms pat išlaidoms įgyvendinant panašaus pobūdžio projektus ir panašioms paramos gavėjams. Europos Sąjungos struktūriniams fondams (Europos socialiniam fondui, Europos regioninės plėtros fondui, Europos sanglaudos fondui) taikomi rinkos kainų tyrimai (supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai) skelbiami interneto tinklalapio www.esinvesticijos.lt nuorodos „Dokumentai“ skyriaus „Tyrimai“ poskyryje „Supaprastinto išlaidų apmokėjimo tyrimai“).

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

31. Jei prekių, paslaugų ir (arba) darbų pirkimai (bendrųjų išlaidų atveju) atlikti iki paramos paraiškos pateikimo, pareiškėjas pirkimų dokumentų kopijas turi pateikti kartu su paramos paraiška.

32. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

32.1. realiai suplanuotos, pagrįstos, būtinos projektui įgyvendinti ir numatytos paramos paraiškoje ir projekto apraše;

32.2. patirtos ir apmokėtos įgyvendinant projektą ir pateiktos pagal išlaidų kategorijas ir konkrečiai išvardytos, o ne pateikiamos bendra suma;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

32.3. bendrosios išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su projekto parengimu ir administravimu ir kurios patirtos ne anksčiau kaip prieš vienus metus iki paramos paraiškos pateikimo dienos. Tačiau, jei parama projektui neskiriama arba pirkimai atlikti nesilaikant pirkimo procedūrų, bendrosios išlaidos nefinansuojamos. Projekto viešinimo išlaidos, patirtos vadovaujantis Viešinimo taisyklėmis ir neviršijančios jose nustatytos didžiausios išlaidų, skirų viešinimo priemonėms, sumos;

32.4. faktiškai padarytos ir į paramos gavėjo apskaitą įtrauktos išlaidos, kurios gali būti nustatytos patikros vietoje metu;

32.5. komandiruočių išlaidos:

32.5.1. negali viršyti įkainių, nustatytų Tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo biudžetinėse įstaigose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526 „Dėl dienpinigių ir kitų tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo“;

32.5.2. kai komandiruotės vieta į vieną pusę yra už mažiau kaip 400 km, tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažįstamos kelionės viešuoju antžeminiu ir (arba) viešuoju vandens transportu;

32.5.3. kai komandiruotės vieta į vieną pusę yra daugiau kaip 400 km, tinkamomis finansuoti išlaidomis pripažįstamos lėktuvo ekonomine klase išlaidos arba kelionės viešuoju antžeminiu ir (arba) viešuoju vandens transportu išlaidos. Kelionės lėktuvu tinkamos finansuoti išlaidos negali viršyti Komandiruočių ir kelionių fiksuotųjų įkainių nustatymo techninės paramos projektuose tyrimo ataskaitoje, skelbiamoje www.esinvesticijos.lt, nurodytų fiksuotųjų įkainių dydžio;

32.5.4. kai komandiruotė yra Lietuvos Respublikos teritorijoje, nakvynės išlaidos gali būti pripažįstamos tinkamomis finansuoti išlaidomis, jeigu komandiruotė trunka daugiau negu vieną dieną ir yra ne pareiškėjo teritorijoje. Tinkamos finansuoti nakvynės išlaidos negali viršyti Apgyvendinimo Lietuvoje išlaidų fiksuotųjų įkainių nustatymo tyrimo ataskaitoje, skelbiamoje www.esinvesticijos.lt, nurodytų apgyvendinimo Lietuvoje fiksuotųjų įkainių dydžio.

33. Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos:

33.1. techninės paramos:

33.1.1. kelionių ir (arba) transporto nuomos;

33.1.2. nakvynės;

33.1.3. medicininių išlaidų draudimo ir nelaimingų atsitikimų draudimo, apimančio mirties, neįgalumo ir traumų rizikas, ir kitų dokumentų (vizų, leidimų išvykti į trečiąją šalį) tvarkymo;

33.1.4. dienpinigių (tik tais atvejais, kai komandiruotė yra ne Lietuvos Respublikos teritorijoje ir kai vyksta VVG darbuotojas);

33.1.5. mokėjimo už kelius (jei ši išlaida nėra įtraukta į transporto nuomą);

33.1.6. automobilio stovėjimo mokamose automobilių stovėjimo vietose išlaidos;

33.1.7. ryšių (pašto ir telekomunikacijų);

33.1.8. vertimo;

33.1.9. susitikimų su projekto partneriais (renginio vietos nuomos, maitinimo);

33.2. VVG bendradarbiavimo projekto:

33.2.1. projekto koordinavimo išlaidos. Šių išlaidų dalis negali būti didesnė kaip 5 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

33.2.1.1. kelionių ir (arba) transporto nuomos;

33.2.1.2. nakvynės;

33.2.1.3. medicininių išlaidų draudimo ir nelaimingų atsitikimų draudimo, apimančio mirties, neįgalumo ir traumų rizikas, ir kitų dokumentų (vizų, leidimų išvykti į trečiąją šalį) tvarkymo;

33.2.1.4. dienpinigių (tik tais atvejais, kai komandiruotė yra ne Lietuvos Respublikos teritorijoje ir kai vyksta VVG darbuotojas);

33.2.1.5. mokėjimo už kelius (jei ši išlaida nėra įtraukta į transporto nuomą);

33.2.1.6. automobilio stovėjimo mokamose automobilių stovėjimo vietose išlaidos;

33.2.1.7. ryšių (pašto ir telekomunikacijų);

33.2.1.8. vertimo;

33.2.1.9. susitikimų su projekto partneriais (renginio vietos nuomos, maitinimo);

33.2.2. projekto įgyvendinimo:

33.2.2.1. bendrosios išlaidos. Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis negali būti didesnė kaip 10 proc. kitų tinkamų finansuoti projekto išlaidų vertės, bet ne daugiau kaip 1 800 Eur. Tuo atveju, kai projekte numatyti statybos ar infrastruktūros įrengimo darbai, finansuojama bendrųjų išlaidų suma gali būti ne didesnė kaip 3 000 Eur;“.

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

33.2.2.2. naujų prekių įsigijimas (tais atvejais, kai jomis gali naudotis visi projekto partneriai, kurių veikla finansuojama iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų). Kai projektas yra susijęs su investicijomis į žmogiškąjį kapitalą, naujų prekių įsigijimas galimas tik tais atvejais, kai šios prekės sunaudojamos projekto įgyvendinimo metu. Taip pat remiama:

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

33.2.2.3. darbų ir paslaugų įsigijimas, kai darbų ir paslaugų rezultatais gali naudotis visi projekto partneriai, kurių veikla finansuojama iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų. Taip pat remiama:

33.2.2.3.1. projekte numatytais veiklai vykdyti būtinų statinių rekonstravimas ir (arba) kapitalinis remontas bei inžinerinių statinių, nurodytų Taisyklių 22.10.4 papunktyje, sukūrimas ir (arba) atnaujinimas. Projekte numatyti veiklai vykdyti skirtų statinių rekonstravimą ar kapitalinį remontą, taip pat inžinerinių statinių naują statybą atliekant ūkio būdu, finansuojamas tik naujų statybinių medžiagų įsigijimas;

33.2.2.3.2. leidinių leidyba. Šios išlaidos negali viršyti 5 proc. visų pagal Taisyklės tinkamų finansuoti projekto išlaidų ir ne daugiau kaip 2000 Eur;

33.3. PVM, kurio pareiškėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti į PVM atskaitą, yra tinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

34. Netinkamos finansuoti išlaidos:

34.1. nenumatytos projekte, nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios Taisyklių 32 punkte nustatytų reikalavimų ir neįvardytos Taisyklių 33 punkte;

34.2. išlaidos ar jų dalis, patirtos perkant prekes, darbus ar paslaugas, nesilaikant pirkimo procedūrų, numatytų teisės aktuose, išskyrus atvejus, kai teisės aktu yra nustatyti įkainiai;

34.3. naujų pastatų statyba (išskyrus atvejus, numatytus Taisyklių 22.10.4 papunktyje);

34.4. laikinų statinių statyba;

34.5. nekilnojamojo turto įsigijimo išlaidos, išlaidos, susijusios su turto nuomos sutartimi, netiesioginės išlaidos, draudimo įmokos;

34.6. naudotų prekių įsigijimo išlaidos;

34.7. išperkamoji nuoma (lizingas);

34.8. baudos, nuobaudos ir bylinėjimosi išlaidos;

34.9. studijos ir tyrimai;

34.10. archeologiniai tyrimai;

34.11. popierinių leidinių leidyba (kai jie yra vienintelis projekto rezultatas ir (arba) projekto įgyvendinimo metu nėra pritaikomi ir naudojami praktikoje);

34.12. motorinės transporto priemonės;

34.13. kitų projekto partnerių, t. y. ne kaimo vietovių ir dvisektorių VVG, dalyvaujančių projekte ir projektu nesiekiančių finansavimo iš EŽŪFKP ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, patirtos išlaidos (išskyrus atvejus, kai analogiškas išlaidas, kurios nėra investicijos į nekilnojamąjį turtą ir ilgalaikis turtas, projekto partneriai proporcingai dalijasi pagal išlaidų patyrimo vietą. Šiuo atveju sąskaitos faktūros turi būti išrašytos pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo vardu);

34.14. paramos paraiškos, projekto aprašo ir jungtinės veiklos sutarties rengimo išlaidos;

34.15. stipendijos, dovanos, prizai;

34.16. leidinių prenumerata;

34.17. investicijos į turtą, kurio valdymo (naudojimo) teisė pareiškėjui apribota (turtas areštuotas).

35. Pirkimo ir (arba) importo PVM, kurį pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą paramos gavėjas turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti iš paramos lėšų.

X SKYRIUS PROJEKTŲ ATRANKOS KRITERIJAI

36. Projektų atranka atliekama KPP administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Šiame skyriuje nurodyti atrankos kriterijai taikomi techninei paramai gauti ir tarptautinio bendradarbiavimo projektams.

37. Už atitiktį Taisyklėse nustatytiems projektų atrankos kriterijams skiriami balai. Didžiausias galimas balų skaičius vienam pareiškėjui yra 100 (vienas šimtas).

38. Projektų atrankos kriterijai:

Eil. Nr.	Projektų atrankos kriterijai	Didžiausias balas	Balai pagal atskiras kriterijaus reikšmes
1.	Igyvendinant projektą dalyvaujančių projekto partnerių (VVG) skaičius:		
1.1.	4 ir daugiau partnerių;	30	30
1.2.	3 partneriai.		20
2.	Projekte dalyvaujančių partnerių įvairovė:		
2.1.	kaimo vietovių VVG, miesto VVG ir dvisektorė VVG;	20	20
2.2.	kaimo vietovių VVG, miesto VVG ir žuvininkystės VVG;		10
2.3.	dviejų skirtingų rūšių VVG:		-
2.3.1.	kaimo vietovių VVG ir dvisektorė VVG;		5
2.3.2.	kaimo vietovių VVG ir miesto VVG;		5
2.3.3.	kaimo vietovių VVG ir žuvininkystės VVG.		5
3.	Projekto pagrindinis tikslas – siekti šio ES kaimo plėtros prioriteto tikslinės srities įgyvendinimo:		
3.1.	6 prioriteto „Skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse“ A veiklos srities „Veiklos įvairinimas, mažų įmonių kūrimas ir plėtojimas, taip pat darbo vietų kūrimo lengvinimas“	30	30
3.2.	3 prioriteto „Skatinti maisto tiekimo grandinės organizavimą, įskaitant žemės ūkio produktų perdirbimą ir rinkodarą, gyvūnų gerovę ir rizikos valdymą žemės ūkyje“ A veiklos srities „Pirminės produkcijos gamintojų konkurencingumo didinimas geriau juos integruojant į žemės ūkio maisto produktų grandinę taikant kokybės schemas, kuriant žemės ūkio produktų pridėtinę vertę, propaguojant vietos rinkas ir pasitelkiant trumpas tiekimo grandines, gamintojų grupes ir organizacijas, taip pat tarpšakines organizacijas“;		30
3.3.	6 prioriteto „Skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse“ B veiklos srities „Vietos plėtros kaimo vietovėse skatinimas“;		20

3.4.	5 prioriteto „Skatinti efektyvų išteklių naudojimą ir remti perėjimą prie klimato kaitai atsparios mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos žemės ūkio, maisto ir miškininkystės sektoriuose“ C veiklos srities „Atsinaujinančiųjų energijos išteklių, šalutinių produktų, atliekų, liekanų ir kitų nemaistinių žaliavų tiekimo ir naudojimo palengvinimas bioekonomikos tikslais“;		20
3.5.	4 prioriteto „Atkurti, išsaugoti ir pagerinti su žemės ūkiu ir miškininkyste susijusias ekosistemas“ A veiklos srities „Biologinės įvairovės atkūrimas, išsaugojimas ir didinimas, be kita ko, „Natura 2000“ teritorijose ir teritorijose, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių, gamtiniu požiūriu didelės vertės ūkininkavimui skirtose teritorijose, taip pat Europos kraštovaizdžių būklei“.		10
4.	Projekto tikslinė grupė:		
4.1.	socialiai pažeidžiamos visuomenės grupės (<i>senyvo amžiaus žmonės, negalią turintys asmenys, skurdą ir skurdo riziką patiriantios šeimos, daugiavaikės šeimos, bedarbiai, kt.</i>)	20	20
4.2.	jauni žmonės (<i>asmenys iki 40 metų</i>)		10
Balų suma:		100	–

39. Privalomasis mažiausias balų skaičius – 40. Jeigu projektų atrankos vertinimo metu projektas įvertinamas mažiau negu 40 balų, paramos paraiška atmetama.

40. Paramos paraiškų pirmumo eilė sudaroma vadovaujantis KPP administravimo taisyklių nustatyta tvarka. Jei tinkamose finansuoti paramos paraiškose prašoma paramos suma viršija žemės ūkio ministro įsakymu patvirtintą pagal veiklos sritį skirtą paramos sumą, atliekami KPP administravimo taisyklėse nurodyti veiksmai.

XI SKYRIUS PARAMOS PARAIŠKŲ TEIKIMO IR VERTINIMO TVARKA

41. Paraiškos gauti techninę paramą forma nustatyta Taisyklių 2 priede. Paramos paraiškos VVG bendradarbiavimo projektui įgyvendinti forma nustatyta Taisyklių 3 priede.

42. Paramos paraiška ir dokumentai turi būti pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildytos paramos paraiškos ir jų priedai nepriimami. Jei kartu su paramos paraiška pridedami dokumentai yra ne lietuvių kalba, turi būti pateiktas jų vertimas į lietuvių kalbą. Už dokumento originalo atitiktį vertimui atsakingas pareiškėjas.

43. Paramos paraiška teikiama spausdintine (popieriuje pateikta) forma pareiškėjo asmeniškai ar per įgaliotą asmenį, taip pat registruotu paštu. Registruotu paštu pateikta paramos paraiška ir (arba) papildomi dokumentai turi būti išsiųsti ne vėliau kaip paskutinę paramos paraiškų priėmimo tvarkaraštyje nurodytą dieną. Dokumentai (jų originalai arba nuorašai, patvirtinti teisės aktų nustatyta tvarka), kurie turi būti pateikti su užpildyta paramos paraiška, išvardyti paramos paraiškose.

44. Paramos paraiškų pateikimo tvarka, pildymas ir registravimas atliekamas KPP administravimo taisyklių nustatyta tvarka.

45. Paramos paraiškos pradedamos vertinti pasibaigus paramos paraiškų priėmimo terminui. Paramos paraiškų vertinimas organizuojamas vadovaujantis KPP administravimo taisyklių ir Agentūros nustatyta tvarka.

XII SKYRIUS

PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

46. Sprendimas dėl paramos skyrimo projektui įgyvendinti turi būti priimtas ne vėliau kaip per 4 mėnesius nuo paramos paraiškos priėmimo dienos (įskaitant paklausimus pareiškėjui). Techninės paramos atveju vertinimas turi būti baigtas per 30 darbo dienų nuo paramos paraiškų priėmimo termino pabaigos, jei pareiškėjui paklausimai nesiunčiami, arba per 45 darbo dienas, jei siunčiami, o sprendimas dėl paramos skyrimo – per 10 darbo dienų nuo vertinimo termino pabaigos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

47. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, parengia nustatytos formos paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir nustatytos formos atskirų paramos paraiškų vertinimo ataskaitas:

47.1. paramos paraiškų, kuriomis siekiama techninės paramos tarptautinio bendradarbiavimo projektams, vertinimo rezultatų suvestinė ir vertinimo ataskaitos teikiamos svarstyti Agentūros sudarytam projektų atrankos komitetui (toliau – Agentūros PAK). Į Agentūros PAK turi būti įtrauktas bent vienas Ministerijos atstovas, taip pat socialiniai ir instituciniai partneriai:

47.1.1. Agentūros PAK svarsto, kuriuos projektus finansuoti, ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių ir nefinansuotinių projektų;

47.1.2. sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskrymo priima Agentūra. Apie priimtą sprendimą Agentūra informuoja Ministeriją per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos, taip pat pareiškėjus KPP administravimo taisyklių nustatyta tvarka;

47.2. paramos paraiškų, kuriomis siekiama įgyvendinti VVG tarptautinio bendradarbiavimo projektus, vertinimo rezultatų suvestinė ir vertinimo ataskaitos teikiamos svarstyti Ministerijoje sudarytam projektų atrankos komitetui (toliau – Ministerijos PAK). Šiame punkte nurodytus dokumentus Agentūra turi pateikti Ministerijai ne vėliau kaip likus 15 darbo dienų iki sprendimo dėl paramos skyrimo termino pabaigos (kaip nurodyta Taisyklių 46 punkte). Gavus dokumentus:

47.2.1. Ministerijos PAK svarsto, kuriuos projektus finansuoti, ir priima rekomendacinio pobūdžio sprendimą dėl finansuotinių ir nefinansuotinių projektų;

47.2.2. sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskrymo priima Ministerija. Apie priimtą sprendimą Ministerija informuoja Agentūrą per 5 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos, o pareiškėjus Agentūra – KPP administravimo taisyklių nustatyta tvarka;

47.2.3. Ministerijos sprendimai dėl tarptautinio bendradarbiavimo projektų turi būti paskelbti EK SFC2014 sistemoje (sistemos adresas <http://ec.europa.eu/sfc/en/index-page>). Informacija apie priimtus sprendimus teikiama pagal EK nustatytą Keitimosi informacija formą.

48. Paramos sutartys tarp pareiškėjo ir Agentūros sudaromos tuomet, kai visų projekto partnerių, institucijos, atsakingos už VVG bendradarbiavimo projektų atranką (taikoma, kai projektų atranka vykdoma per atsakingas institucijas, t. y. kai sprendimą dėl projekto patvirtinimo priima ne pati VVG. Jei sprendimą priima VVG, pateikiamas VVG valdymo organo sprendimas (pvz., protokolo išrašas), pritaria bendradarbiavimo projekto įgyvendinimui. Jei pareiškėjas iš projekto partnerių gauna informacijos, jog projekto partnerių institucijos, atsakingos už projektų atranką, pritarė projekto įgyvendinimui (gali pateikti raštą, pažymą, išrašą iš protokolo, sprendimo kopiją ir pan.) ir šis sprendimas nėra pavišintas EK SFC2014 sistemoje, jis turi apie tai turi informuoti Agentūrą ir Ministeriją.

49. Paramos sutarties sudarymą inicijuoja Agentūra. Prašomos paramos suma konkrečiam bendradarbiavimo projektui įgyvendinti paramos sutarties sudarymo metu negali būti keičiama. Paramos sutartys sudaromos vadovaujantis KPP administravimo taisyklių

nustatyta tvarka.

50. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, šios sutarties įsigaliojimo dieną tampa paramos gavėju.

51. Mokėjimo prašymai teikiami ir vertinami KPP administravimo taisyklėse nustatyta tvarka, jų teikimo būdas – per ŽŪMIS. Kai nėra galimybės mokėjimo prašymo duomenų suvesti į ŽŪMIS, mokėjimo prašymas gali būti perduotas per ŽŪMIS kaip pridedamas dokumentas arba pateikiamas Agentūros TERPAS.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

XIII SKYRIUS

MOKĖJIMO PRAŠYMO TEIKIMO, ADMINISTRAVIMO IR PARAMOS MOKĖJIMO TVARKA

52. Mokėjimo prašymai teikiami ir vertinami KPP administravimo taisyklėse nustatyta tvarka, jų teikimo būdas – per ŽŪMIS.

53. Mokėjimo prašymų skaičius ir jų pateikimo terminai nustatomi paramos sutartyje arba sprendime skirti paramą (techninės paramos atveju). Jeigu paramos gavėjas dėl pateisinamų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo pateikimo terminą ar pakeisti paramos objektų paskirstymą tarp paramos dalių, jis iki paramos sutartyje nustatyto atitinkamo mokėjimo prašymo pateikimo termino pabaigos Agentūrai turi pateikti argumentuotą prašymą dėl termino mokėjimo prašymui pateikti pratęsimo arba dėl paramos objektų paskirstymo tarp paramos dalių (sutarties keitimo). Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo teikimo terminą, KPP administravimo taisyklėse nustatyta tvarka keičiama paramos sutartis.

54. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai, jis užregistruojamas, tačiau taikomos sankcijos.

55. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi vykti tik per finansų įstaigas.

56. Paramos lėšos bendradarbiavimo projektams, techninė parama išmokama šiais būdais:

56.1. išlaidų kompensavimo. Išlaidų kompensavimas – paramos lėšų išmokėjimo būdas, kai paramos gavėjas pradeda įgyvendinti bendradarbiavimo projektą iš nuosavų arba skolintų lėšų ir paramos sutartyje nurodytais terminais teikia mokėjimo prašymą patirtoms išlaidoms ir apmokėtoms išlaidoms finansuoti;

56.2. išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu, kai avansas nėra EK tinkamos deklaruoti išlaidos (toliau – išlaidų kompensavimas su avansu):

56.2.1. išlaidų kompensavimas su avansu – paramos lėšų išmokėjimo būdas, kai paramos gavėjui po paramos sutarties sudarymo ir avanso mokėjimo prašymo pateikimo išmokamas avansas iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto;

56.2.2. didžiausias galimas avanso dydis – iki 30 proc. skirtos paramos sumos bendradarbiavimo projektui įgyvendinti arba techninei paramai skirtos paramos sumos;

56.2.3. pirmasis mokėjimo prašymas turi būti pateiktas Agentūrai ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo avanso gavimo dienos;

56.2.4. apmokėdama paramos gavėjo patirtas išlaidas pagal išlaidų kompensavimo su avansu būdą, Agentūra vadovaujasi KPP administravimo taisyklėse nustatyta tvarka;

56.3. sąskaitų apmokėjimo, kai paramos lėšos išmokamos paramos gavėjui pagal mokėjimo prašyme deklaruotas patirtas, bet dar neapmokėtas išlaidas. Sąskaitų apmokėjimo būdo taikymo procesas:

56.3.1. paramos gavėjas įgyvendina visą arba dalį bendradarbiavimo projekto, patiria išlaidas, apmoka nuosavo piniginio indėlio dalį (jei toks numatytas) ir iki likusios patirtų išlaidų sumos apmokėjimo prekių tiekėjams ir paslaugų teikėjams jas deklaruoja mokėjimo prašyme. Taikant sąskaitų apmokėjimo būdą kartu su mokėjimo prašymu išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai neteikiami, išskyrus nuosavo piniginio indėlio apmokėjimo įrodymo dokumentus (jei tokie yra);

56.3.2. po paramos gavėjo mokėjimo prašymo vertinimo tinkamos finansuoti išlaidos apmokamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų – pervedamos į paramos gavėjo atsiskaitomąją banko sąskaitą;

56.3.3. paramos gavėjas per 5 (penkias) darbo dienas nuo lėšų gavimo privalo visiškai atsiskaityti su prekių tiekėjais ir paslaugų teikėjais už prekes ir paslaugas, kurių išlaidos buvo deklaruotos mokėjimo prašyme, pripažintos tinkamomis ir išmokėtos paramos gavėjui, taip pat informuoti Agentūrą apie atsiskaitymo faktą bei pateikti jai išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus. Jeigu paramos gavėjas neinformuoja Agentūros apie atsiskaitymo faktą, Agentūra neapmoka kito mokėjimo prašymo tol, kol Agentūrai nepateikiami dokumentai, įrodantys ankstesniajame mokėjimo prašyme nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų apmokėjimą arba Agentūra pradeda galimo pažeidimo tyrimą ir jam pasitvirtinus taiko sankcijas. Jeigu buvo pateiktas galutinis mokėjimo prašymas ir paramos gavėjas per nustatytą 5 (penkių) darbo dienų terminą neinformavo Agentūros apie atsiskaitymo faktą ir (arba) nepridėjo dokumentų, įrodančių mokėjimo prašyme nurodytų tinkamų finansuoti išlaidų apmokėjimą, Agentūra pradeda galimo pažeidimo tyrimą ir jam pasitvirtinus taiko sankcijas;

56.3.4. šios išlaidos gali būti deklaruojamos EK po to, kai nustatomas ne tik tinkamų finansuoti išlaidų patyrimo, bet ir jų apmokėjimo faktas.

57. Kartu su mokėjimo prašymu turi būti pateikti išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų bei kitų reikiamų dokumentų originalai arba kopijos.

58. Jei išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentai yra ne lietuvių kalba, turi būti pateiktas jų vertimas į lietuvių kalbą. Už dokumento originalo atitiktį vertimui atsakingas paramos gavėjas.

59. Paramos gavėjas gali pateikti iki keturių mokėjimo prašymų (įskaitant ir galutinį mokėjimo prašymą), techninės paramos atveju – iki dviejų mokėjimo prašymų (neįskaitant avanso).

60. Baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas, bei galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

61. Paramos lėšos išmokamos KPP administravimo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais.

62. Paramos gavėjas KPP administravimo taisyklių nustatyta tvarka projekto kontrolės laikotarpiu teikia Agentūrai užbaigto projekto metines ataskaitas.

XIV SKYRIUS SANKCIJOS

63. Netinkamai įgyvendinančiam (įgyvendinusiam) projektą paramos gavėjui taikomos ES ir Lietuvos Respublikos teisės aktuose numatytos sankcijos: paramos sumažinimas, paramos teikimo sustabdymas ir (arba) nutraukimas, paramos sutarties nutraukimas ir (arba) reikalavimas grąžinti visą ar dalį sumokėtos paramos sumos; apribojimas teikti paramos paraišką; kitos poveikio priemonės dėl su gauta arba prašoma parama susijusių įsipareigojimų nevykdymo ir (arba) nustatytų reikalavimų nesilaikymo.

64. Detali sankcijų apskaičiavimo ir taikymo tvarka nustatyta Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2014 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. 3D-929 „Dėl Sankcijų už teisės aktų nuostatų pažeidimus įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės taikymo metodikos patvirtinimo“.

65. Detali sankcijų tvarka už pažeidimus, susijusius su pirkimų vykdymu, nustatyta Sankcijų pareiškėjams, paramos gavėjams, pažeidusiems pirkimų vykdymo tvarką, taikymo metodikoje, patvirtintoje Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2013 m. sausio 23 d. įsakymu Nr. BR1-83 „Dėl Sankcijų pareiškėjams, paramos

gavėjams, pažeidusiems pirkimų vykdymo tvarką, taikymo metodikos patvirtinimo“.

66. Nepradėjus įgyvendinti projekto per 6 mėnesius nuo paramos sutarties pasirašymo dienos arba sprendimo skirti paramą dienos (techninės paramos atveju), paramos sutartis nutraukiama ir visa išmokėta parama susigražinama.

XV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

67. Projektų įgyvendinimo priežiūra ir tikrinimas, pareiškėjų arba paramos gavėjų skundų nagrinėjimo ir patikrų vietoje atlikimo tvarka bei projekto dokumentų saugojimo reikalavimai nustatyti KPP administravimo taisyklėse.

68. Pareiškėjui ir (arba) projekto partneriui, siekiančiam įgyvendinti kokybiškus bendradarbiavimo projektus, rekomenduojama naudotis LKT, EKPT teikiama pagalba, partnerių paieškos įrankiais, dalyvauti šiam tikslui organizuojamuose renginiuose.

Priedų pakeitimai:

2 priedo pakeitimas pagal 3D-217

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

3 priedas

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-217](#), 2018-04-11, paskelbta TAR 2018-04-12, i. k. 2018-05896

Dėl žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. 3D-93 „Dėl tarptautinio bendradarbiavimo projektų, teikiamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „LEADER“ veiklos sritį „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“, įgyvendinimo 2018 metais taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-951](#), 2018-12-27, paskelbta TAR 2018-12-27, i. k. 2018-21471

Dėl žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. 3D-93 „Dėl Tarptautinio bendradarbiavimo projektų, teikiamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „LEADER“ veiklos sritį „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“, įgyvendinimo 2018 metais taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-15](#), 2019-01-14, paskelbta TAR 2019-01-15, i. k. 2019-00531

Dėl žemės ūkio ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymo Nr. 3D-951 „Dėl žemės ūkio ministro 2018 m. vasario 13 d. įsakymo Nr. 3D-93 „Dėl Tarptautinio bendradarbiavimo projektų, teikiamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „LEADER“ veiklos sritį „VVG bendradarbiavimo projektų rengimas ir įgyvendinimas“, įgyvendinimo 2018 metais taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo

